

SOVJET-ESTLAND

Organ för Estlands Kommunistiska (b) Partis kommitté i Läänemaa.

Nr. 6 (17) 2. årgången

Torsdagen den 6 februari 1941

Pris 8 kop.

Den varmaste hälsning till EK(b)P-s 4-de kongress! Leve den förste delegaten i EK(b)P-s 4-de kongress kamrat Stalin!

I går började EK(b)P-s IV kongress

Kommunistiska partiet är ett nytt slags parti i den mening att det grundligt skiljer sig från andra partier därigenom, att det till sin uppgift har att genomföra organiserandet av arbetarklassens socialistiska revolution, upprätta proletariets diktatur och bygga det socialistiska samhället. Kommunistiska partiet står tillsammans med arbetarklassen och är dess förtrupp samt har sitt mål uppsatt det fullständiga likviderandet av kapitalismen.

Ett sådant parti är även Estlands Kommunistiska Parti. Och då bourgeoisie tusentals gånger har dömt det till undergång, så är det för att för den tusende första gången igen göra det. Nu har Estlands arbetande folk hunnit så långt, att kommunismens förstärkare själva som bärarna av den första statsmakten politiskt förintats. Och nu är saken den, att Estlands arbetande folk måste likvidera resterna av den borgerliga ordningen i vår hushållning och människornas medvetande, uppbygga det socialistiska samhället.

Det Kommunistiska Partiets kongresser äger i folkens historia en avgörande betydelse. De ge det utförda arbetet en rätt uppskattning. De bestämma utvecklingens perspektiv, kampens mål, det arbetande folkets strategi och taktik i kampen mot kapitalismen. En stor betydelse för det estniska arbetande folkets öde ha Estlands Kommunistiska (b) Partis kongresser haft.

EK(b)P-s I kongress, hölls i november år 1920. På denna kongress mottog man vår nationalhjälp, den orubblige bolsjevik Viktor Kingissepp's stadgar och program för partiet. EK(b)P-s kongress mottog beslut att år 1919 inträda i III Kommunistiska Internationellen. Den första kongressen gav arbetarklassen den rätta riktningen, vilken fört oss fram till de nu vunna segrarna.

År 1921 hölls den andra kongressen, vilken mottog beslutet om att skapa en gemensam front för det arbetande folket. Detta kongressbeslut hade stor betydelse vid utbildandet av partiets taktik. Arbetande på grundval av dessa avslöjade man de socialdemokratiska ledarnas knep, vilka skvallrade om det arbetande folket och dess segrar men samtidigt förde en politik i svansen på den borgerliga ordningen. Men samtidigt deltog de även i den blodiga utgången av det arbetande folket.

I november 1922 hölls EK(b)P-s III kongress, men nu redan utan V. Kingissepp, som den 3 maj blivit mördad. Oavsett detta hårda slag, fortsatte partiet enligt III kongressens beslut att organisera den gemensamma fronten.

Efter III kongressen fortsätter det arbetande folket anfall mot kapitalismen och detta slutar år 1924 med den beväpnade resningen den 1 december och undertryckandet av densamma från de borgerliga sida. Nu börjar de borgerliga anfall och det arbetande folket måste dra sig tillbaka. Partiet, som

arbetade i största hemlighet, ordnade denna reträtt så, att det arbetande folkets revolutionära led bevarades för kommande kamp.

Stabiliseringsperioden räckte till år 1929, efter vilket en fruktansvärd ekonomisk kris följde. Denna kris genomlevde nu Estland därför, att den estniska folkushållningen stod i fullständigt beroende av de kapitalistiska staterna. Det lilla kapitaliska Estland skulle på grund av folkfördrörelsen råkat in i det andra imperialistiska kriget och därifrån måste det nu föras ut. Estlands Kommunistiska (b) Parti mobiliserade därtill alla sina krafter och under dess ledning skedde en omvälvning den 21 juni 1940. Detta hade till följd att sovjetordningen infördes och Estlands arbetande folk skadades frihet och fred. Detta är det estniska folkets största seger i hela dess historia. Det, som det har längtat efter i århundraden har det nu uppnått.

Partiets IV kongress som nu sammanträtt, ger sin uppskattning åt hela den bestående kampen. Partikongressen fastställer våra uppgifter.

Först och främst är det nödvändigt att befästa partiets egna led. Under den tid, då partiet arbetade i hemlighet, glänsade leden, men nu har partiet fått många nya medlemmar, vid vilkas utbildning vi måste lägga stor vikt.

Vi måste befästa vår unga sovjetordning. Därför måste vi stärka partiets ledning och inflytande på alla det arbetande folkets organisationer.

Vi få icke stanna vid de redan vunna segrarna på industriens och transportens område. Den socialistiska tävlingens och stachanovrörelsen tillväxt måste framkalla en revolution inom vår industri. Ett stort organiseringsarbete måste vi utföra vid ordnandet av handeln och bankväsendet.

Vår lantushållnings produktion får ej falla på några villkor, vi lantushållningen uppstår två tredjedelar av vår nationalekonomi.

Ett stort arbetsfält är folkbildningen, som fordrar socialistisk omorganisering. Det är ej lätt att göra slut på kapitalismens rester i människornas medvetande. Men detta klarar vi. Vi skapa en socialistisk kultur i estniskt nationell form.

Den nådda friheten fordrar försvaret och vi få ej glömma, att vi befästa oss i en kapitalistisk omgivning. Därför måste vi vara strategiskt starka och i detta ögonblick, då det kapitalistiska kriget håller på att bli världskrig, är ständigt av den socialistiska statens försvarsmakt den allra viktigaste uppgiften. Vi måste vara redo att offra vårt liv för vårt socialistiska hemlands försvar.

Vi måste minnas, att klasskampen ännu ej är slut, att vi måste skärpa den socialistiska vaksamheten mot klassfienderna, spionerna och diversanterna, vilka söka skada vårt arbete. I alla dessa frågor säger EK(b)P IV kongress sitt fasta och beslutande ord. Det beslut, som kongressen tar emot,

USSR-s Högsta Råds Bestämmelser

USSR-s Högsta Råd har utgivit följande bestämmelser:

1) att sammankalla Sovjetunionens Socialistiska Republikers Högsta Råd till dess åttonde session den 25 febr. d. å. i Moskva.

2) att uppdelas USSR-s Folkkommissariat för inrikes ärenden i två Folkkommissariat:

a. i Inrikes Folkkommissariat. a. i Statens Sakerhets Folkkommissariat.

3) att utnämna kamrat Laverenti Pavlovitj Beria till folkkommissarie för USSR-s inrikesärenden.

4) att utnämna USSR-s folkkommissarie för inrikesärenden kamrat Laverenti Pavlovitj Beria till stillföretärdare för ordföranden i USSR-s Folkkommissarie Råd.

5) att utnämna kamrat Vsevolod Nikolaevitj Merkulov till folkkommissarie i USSR-s Statliga Sakerhets Folkkommissariat.

6) att utdela Leninorden till kamrat Kliment Jefremovitj Vorosjilov på hans sextioårsdag för hans förtjänstfulla insatser i bolsjevistiska Partiets och Rådsunionens uppbyggande, Röda arméns organisering och förstärkande.

Fyra statliga notariatskontor för Läänemaa

Med justitiefolkkommissionens i Estlands SSR order av den 25 januari 1941 har man fastställt orterna och arbetsdistrikten för de statliga notariatskontoren.

För Läänemaa och Haapsalu har man bestämt fyra statliga notariatskontor:

1. Haapsala statliga notariatskontor arbetsdistrikt: Haapsala stad, Rõdala, Asakla, Rõkall, Nuckõ, Voormõ, Oru Piirsalu, Taehla, Martna och Kullamaa kommuner.

2. Kärdla statliga notariatskontor arbetsdistrikt: Kärdla stad, Emmaste, Käina, Kõrgessaare och Pühakpa kommuner.

3. Lihula statliga notariatskontor arbetsdistrikt: Värbla, Karuse, Lihula, Kihla och Vigla kommuner.

4. Märjamaa statliga notariatskontor arbetsdistrikt: Märjamaa, Vello, Järvala, Rattõla och Vabõ kommuner.

I Läänemaa torrlades 3600 ha mark

Ehuru man på grund av jordreformen hade mycket att göra och därför ej kunde ägna ett särskilt stort intresse åt torrläggingsarbetet; har man dock under det gångna året utfört ett synnerligen stort arbete på uppdykningsområdet. Stående har man grävt diken på en längd av sammanlagt 832 km och dessutom sidodiken. Vid dikenarbetena har man grävt upp 165,918 åkerjord. Som resultat av detta arbete har man kunnat torrlägga i runt tal 3600 ha mark, som tidigare varit vattenjukt. Arbetet har utförts av 68 vattenföreningsarbetare.

må bli oss en ledny vid belysandet av det förgångna, de må vara ett program för oss i vårt fortsatta arbete och verksamhet.

Leve EK(b)P-s IV kongress!
Leve den första delegaten i EK(b)P-s IV kongress kamrat Stalin!

Tallinkommitténs konferens. På bilden—kamraterna Okk, Lauristin, Ruus och Karotamm vid presidets bord på kongressens 2. dag.

Kommunistiska Partiet avslutade sin konferens i Tallinn

Sedan den 3 februari EK(b)P-s sekreterare för Tallins kommitté kamrat Okk sagt sin ordet, beslöt konferensen enhälligt att godkänna Stadskommitténs politik och det praktiska arbetet.

Därefter hördes och stadfästes konferensen mandatkommissionens ordförande, kamr. Ruusens redogörelse.

Efter uppläsnandet av kandidaternas valdes vid hemlig röstning för Kommunistiska Partiets kommitté i Tallinn 27 medlemmar och 9 kandidater.

Konferensen valde även sina representanter till EK(b)P-s IV kongress och som sin förste representant till EK(b)P-s IV kongress valde konferensen enhälligt hela världens arbetande folks ledare

kamrat Stalin. Tolkningssvaret, att kamrat Stalin och hans närmaste medarbetare kamraterna V. M. Molotov, A. A. Zhdanov, M. I. Kalinin, A. I. Beria och L. M. Kaganovitj valts till kongressens representanter, mottogs med storlydande applåder.

Bländ dem, som valdes till EK(b)P-s IV kongress må nämnas följande kamrater: K. Säre, J. Lauristin, A. Kurnelsov, N. Karotamm, N. Ruus, J. Vares, V. Bolsjajev, F. Okk, V. Trihtu, M. Jakovenko, B. Kumin, J. Telmäs, H. Arbon, O. Lauristin, m. fl.

Konferensen avslutades med Internationals (ETA).

De verkställande kommittéernas sammansättning i Läänemaa's städer och byar

Under sitt första sammanträde behandlade Läänemaa's verkställande kommitté en rad viktiga frågor. Av dessa voro de viktigaste fastställandet av städernas och kommunernas verkställande kommittéer.

I sammanträdet deltog Länets verkställandekommittéens ordförande J. Manni, hans vikarie, K. Piirsalu, medlemmarna O. Cher, A. Järviste, H. Kunnas samt sek. J. Priimets. I sammanträdet deltog även EK(b) Partis sek. för Läänemaa A. Jakobson.

Vid sitt första sammanträde utnämnde verkställandekommittén ordförande för följande avdelningar: till Lantavdelningens ordförande Kristjan Piirsalu, socialförsäkringsavdelningens ordf. Arnold Eller, Hälsovårdsavdelningens ordförande tillförordnade stillföretärdare Hans Alver och Kroppskulturs- och sportkommitténs orf. Raimond Kaasiku.

För kommissionen för tillfälliga pensioners bestämmande bestämdes följande sammansättning: ordf. A. Eller, medlemmar V. Hannibal, och A. Aren. Till ordf. i Vattenkommissionen utnämndes Kristjan Piirsalu. I kommittén för ordnandet av jordbrukarnas, fiskarnas och handverkarnas skulder utnämndes

sågs till ordf. J. Manni. Till Räkenskapsinspektörens ordf. utsågs Edgar Söder.

Under samma sammanträde utsågs för de svenska kommunernas verkställande kommittéer följande personer:

I Nuckõ kommuns verkställande kommitté, ordf. Robert Sinejarv, vikarie August Kaljusaar, sek. Oskar Amberman. I Rikull kommun, ordf. Johannes Vesterman, vikarie Anton Tenisberg, sek. Vello Sillamägi.

Nuckõ- och rikullborna hoppas mycket av dessa nya friska arbetskrafter, som nu ha tagit kommunens roder i sin hand och att de i framtiden komma att göra sitt bästa för det socialistiska samhällets uppbyggande och bygdens bästa. De ha en stor uppgift att följa ute i bygden, när det gäller att lotsa arbetet in på de banor som Marx och Lenin utstakat för folket i det kommunistiska samhället.

Den lilla almanackan har utkommit
Fråga hos kooperativerna!

Fullmäktigekommittéerna äro de arbetande folkens maktorgan

Enligt ESSR:s provisoriska överpresidiums förordning av den 17 i 41 bildades det fullmäktigekommittéer i alla län samt i städerna Tallinn, Tartu, Narva och Pärnu och deras personliga sammansättning har stadfäst liksom det även förordnades bildande av underlästverks sorterande verkställande kommittéer i städer och kommuner.

Detta överpresidiums beslut har en mycket stor betydelse för vårt rike och vårt folk. Fullmäktigekommittéernas bildande betyder det, att vi åter har tagit ett steg för att stärka den sovjetiska makten och att vårt folk går den rätta vägen, vilken har utkastats i Sovjetunionens stadgar.

De nu bildade fullmäktigekommittéerna äro provisoriska maktorgan på orten, som i sitt arbete böra förbereda Estlands fullständiga övergång till kommunismen, vilken är proletarietens diktatur i statlig form. Därmed likvideras alla regeringsorgan, som hade makt under den borgerliga regimen och Sovjetunionens makt, som är det arbetande folkets makt, trädde i kraft.

Alla revolutioners viktigaste fråga är maktfrågan. Men med maktens övergång är ännu inte revolutionen slut, då börjar den första. Omvälvningen den 21 juni 1940 betydde för oss revolutionens början. Då bröts den borgerliga regimen ryggad och makten frånges. En demokratisk regering bildades, som stödde sig på det kommunistiska partiet, vilket i riksdagen hade arbetat illegalt. Det borgerliga parlamentet upplöstes och ett nytt val förordnades.

Kamrat Stalin lär det arbetande folket, att om det vill behålla sin makt, befästa och utveckla den, så bör det förverkliga tre uppgifter:

- a) att bryta utgångarnas motstånd,
- b) att organisera alla arbetarnas uppbyggande arbete omkring proletarieterna och fullständigt likvidera klasskillnaderna,
- c) beväpna revolutionen och organisera försvaret av revolutionen.

Detta, som Sovjetunionens regering har företagit sig här i Estland, är just uppfyllande av dessa uppgifter.

"Proletarietens diktatur är en lång strid och ett mångsidigt arbete. Proletarietens diktatur är en tapper strid, blodig och blodlös, våldsam och fredlig, pedagogisk och administrativ mot det gamla samhället och de gamla traditionerna" (Lenin). Denna stora strid och detta arbete böra fullmäktigekommittéerna som det arbetande folkets

maktorgan nu organisera. De böra förverkliga det arbetande folkets regerande över de avstatta kapitalisterna.

Proletarietens diktatur är enligt lagen ooberoende och den understöder proletarietens kamp mot kapitalismen och imperialismen.

Så länge Estlands arbetande folk ännu inte har hunnit välja egna råd (sovjet), fullgöras dessas uppgifter och plikter av överpresidiet bildade fullmäktigekommittéer.

Vilka äro fullmäktigekommittéernas uppgifter?

De böra i städerna, länen och kommunerna organisera sovjetmaktens lokala apparatur, dvs. Sovjetunionens struktur samt förvara och befästa den. Det betyder att på motsvarande platser ska samlas sådana personer, som äro trogna Sovjetunionens rikspartiet och äro energiska samt förtrodda personer. Personer med den borgerliga ideologin och byråkratismen, som inte vilja förstå Sovjetunionens intressen och förmått behandla det arbetande folkets intressen — dessa få avgå från sina platser.

Fullmäktigekommittéerna förmå inte uppfylla sina stora uppgifter, om de inte först ett område sig hopdragna aktivister. Det behövs att organisera aktiva fullmäktigekommittéer, som genom aktivisterna har inflytande på det arbetande folkets råd och uppföring.

Fullmäktigekommittéerna böra föra en ständigt strid mot alla organisationers byråkratism och illegalt uppträdande mot lagen, som för bruket var hos den borgerliga regimen betänkligt. Överallt bör utvecklas en energisk vilja till försvaret av vårt stora fosterland och det arbetande folkets intressen.

Fullmäktigekommittéernas uppgifter är ordnandet av ortens ekonomiska liv. Läns och kommunernas fullmäktigekommittéer uppgift är först och främst organiserandet av värdshuset. Därtill ska de samla alla sin kraft och energi. Särskild uppmärksamhet böra de ägna åt nybyggarna.

Fullmäktigekommittéernas uppgift är att uppfylla folket i socialismens anda. Skolor, folklubb och bibliotek förda kommunistisk ledning och bildandet av motsvarande aktiviteter.

Fullmäktigekommittéerna skola förordna socialistisk förskola, ordna bygdens av vägar, transporter, handel, osv.

Fullmäktigekommittéernas uppgifter äro verkliga många och stora. Endast

Billigt kreatursfoder till jordbrukare.

ESSR:s Jordbruksfolkkommissarie har särskilt tagit hand om de jordbrukare i Syd-Estland, som föra sommaren gingo misto om en stor del av sin sommarsäd. För att förhindra en minskning av boskapen och av produktionen och för att samtidigt spara på grovfoder har Jordbruksfolkkommissariatet bestämt att i Võrumaa saluföra billigt kraftfoder: 250.000 kg. vete kll och 250.000 havre.

Priset är 12 kop. per vetelekilo och 13 kop. per havrekilo, till vilket kommer ett litet tillskott till den lokala handelsföreningen. Detta är emellertid minimalt. Kraftfoder säljes genom följande handelsföreningar i Võrumaa: Verioja, Võru, Vastseliina, Lepasaare, Misso, Rõuge, Põlva och Vana-Roosa och det får köpas endast med tillåtelse av den lokala sockennämnden. Även alla andra jordbrukare få köpa kraftfoder men i frihandeln är priset ungefär 5 kop högre per kilo.

Till småjordbrukare med mindre köpkraft är avyttringen av det billiga kraftfoder mycket kärlkommen och därigenom har minskandet av boskap avstannat.

Många nya traktorsstationer

Sovjet-Estlands jordbruk kommer i vår att få tillräckliga jordbruksmaskiner och redskap.

15 maskin-traktorsstationer grundas (MTS). Från de övriga förbundsrepubliker få vi 300 traktorer. Varje maskin-traktorsstation förses med 18-25 traktorer, och 4-5 traktorer tillslutningsvis bildas en brigad. I spektorn för varje brigad står en brigadchef.

Handbokenalgen är intresset stort för dessa traktortrainingkurser. I Võrumaa ha 500 intresserade anmält sig för kurserna. I Tallinn — ca 200 personer, i Läänemaa — 150 personer, i Pärnu — 200 personer o.s.v.

Om vårt arbetande folk samlar sig ännu enhälligare omkring fullmäktigekommittéerna och böjda aktivisterna i det socialistiska uppbyggande arbetet, så förmå fullmäktigekommittéerna fylla sina uppgifter. På dem beror vår utveckling, våra segrar och framgångar samt folkets kultur.

Med bildandet av fullmäktigekommittéerna har man slutligen förkastat den gamla, statenaktiva och regeringsapparaturen. I Estland har skapats en ny sovjetstatapparat, alltifrån det högsta statsorganet till kommunens fullmäktigekommitté.

Nya förordningar på det veterinära området

Med sovjetmaktens inflytande i Estland kommer också den veterinära ordningen att omorganiseras. Den skiljer sig mycket från det borgerliga Estlands ordning. Det största felet var för att distriktsveterinären var tillgänglig endast för rika djurägare, medan den fattige torparen ej hade möjlighet att använda sig av hans hjälp, då avgiften var alltför hög. Med de förordningar som nu inträda, är veterinär-läkaren tillgänglig för hela den arbetande lantbefolkningen. Veterinär-läkarnas antal kommer också att utökas. Veterinärhjälp är avgiftsfri.

Jordbruksfolkkommissariats föreskrift för avgiftsfria veterinär hjälp säger, att alla, som arbeta på veterinär-området — läkare, läkare o. s. v. — äro tvungna att ge avgiftsfri hjälp åt alla husdjursägare som tillhöra den arbetande lantbefolkningen, arbetare eller andra djurägare, som i sin hushållning inte använda värdig avlönad personal mot uppvärdande av intyg som är utfärdat av fullmäktigekommittén för det arbetande folkets representation.

Till jordbrukshundjur räknas inte hundar och katter samt allskapadjur och fåglar.

Till den avgiftsfria hjälpen räknas den verkliga hjälpen och arbetstiden.

Transportkostnader, medicin och förbandsmaterial liksom även utgifter för foder i djurkliniken för ägaren ej är betalda.

Alla djurägare, som inte äga intyg, få betala alla avgifter. Hjälpbesök, medicin och avgiftsnormerna utarbetas

av riksgen, d. v. s. av fullmäktigekommittén för länet eller stadens arbetande folkas representanter och stadfästas av Jordbruksfolkkommissariatet. Av den uttagna avgiften tillhör 40% den hjälpgivande veterinären och 60% motsvarande läns distrikt eller i större städer veterinär-föreningar.

Distriktsläkarens uppgift är: 1) att ge veterinär läkarhjälp i hushållningen, i ambulans eller djurklinik; 2) att inom sitt distrikt genomföra pestskydd samt utgå karantän- och andra förordningar, som förhindra pestens spridande; 3) att kontrollera de zootekniska och veterinär-profyraktiska samt veterinär-sanitära förordningarnas uppfyllande i hushållningen, omarbetningen av djurprodukterna i företagen, handeln med levande djur och deras transport på vägarna; 4) att kontrollera rasdjurhushållningen och parningspunkterna; 5) att förklara och bland hushållningspersonalen och lantbefolkningen erida kännedom om hushållningen och utföringen samt ge upplysningar i inom utföringen förekommande zootekniska och veterinär-sanitära frågor.

Pestskyddsavgift och akkreditering erläggas till vidare enligt den gamla förordningen på veterinärområdet. Senare kommer denna förordning att ändras enligt gällande förordning i Sovjetunionen, som förutser alla djurs förekomst i "Statliga Föreskrifter" och på grundval av denna förskrift utbetalas sedan ersättning för skador, som äro uppkomna vid pest och djurprofektor.

Veterinärinspektör H. Reiman.

Birkas lantmannaskola anordnar jordbruksaffon för traktens bönder.

Torsdagen den 30 januari anordnade Birkas lantmannaskola jordbruksaffon för traktens bönder. Till föredragshållare för kvällen hade inkallats Nuckö konsulent och länet trädgårdskonsulent. Meningen med denna jordbruksaffon var att åt bönderna i de kringliggande byarna lämna klarhet i de aktuella jordbruksfrågor, som uppehållet i samband med övergången från det kapitalistiska systemet till det socialistiska.

Sedan skolans rektor hälsat de närvarande välkomna, överlämnade han ordet åt Nuckö konsulent, som i tydliga ord förklarade för bönderna, vilka skyldigheter de ha mot det nya socialistiska

samhället och framhöll, vilka arbeten jordbrukarna måste utföra under den korta tidperiod, som ännu är kvar före värbrukets början.

Konsulenten betonade särskilt nödvändigheten av, att bönderna nu under vintermånaderna skulle försä sig med konsgödsel och hur viktigt det är att de spara på ströfoder, som i år överallt är ganska knäppt ut i bygden. Samtidigt gav talaren råd och anvisningar åt bönderna, hur de skulle utföra djuren under vintern.

Trädgårdskonsulenten förklarade för bönderna hur de skulle sköta husen under vintern, hur de skulle sköta bina och skydda fruktträderna mot frost och herrar.

Till föredraget, som skötes med största uppmärksamhet, hade ett femtiotal personer infunnit sig.

Om estlandssvenskarnas härstamning

av Fr. Isberg.

Sedan den grå forntidens dagar har det ute på Estlands kuster och där borta en liten spilla av den svenska folkstammen. När och varifrån dessa svenskar först kommit till landet, kan man med visshet inte säga. Deras bosättning utmed kusterna och på öarna tyder på, att de antingen kommit utifrån havet eller att de av ett annat, starkare folk trängts från sina boplatser in i landet ut mot kusterna. Förakarna ha olika meningar om estlandssvenskarnas härstamning. En del av dem antaga, att de ursprungligen skulle ha varit en liten spilla av den skandinaviska folkstammen, som återifrån invandrat till Sverige och över Finska viken till Finland. Andra igen vilja i dem se stötlingar av någon gren av de gamla goterna och en tredje meningsträktning vill göra gällande, att svenskarna skulle ha befolkats Estlands kuster och där under vikingatiden, då svenska vikingar drogo ut i öster till erövringståg och befolkade stora landsträckor i främmande länder. Samtliga teorier bygga på rena antaganden, på befolkningens egenart och på dialektologiska studier.

Estlandssvenskarnas språk innehåller ord, som äro av mycket gammalt ursprung och återfinnas i ganska många beaktade former i den gamla länsspråket och kunna till och med i vissa fall röja högre ålder än detta språk. Sådana ord som *ajka*, (gåst); *folkmått* återfinnas i länsspråket öfve, rove (benämning slutsatsen kan dras, att dessa folk på

på ett gammalt rökigt kökstråk) förekommer liksom i länsspråket och även i engelskan (roof) samt *gitta* (sugga) finns i engelskans gilt med samma betydelse. Dessa och en hel del andra ord förekomma inte längre i rikssvenskan. De tyda på, att estlandssvenskarna på ett mycket tidigt stadium måste ha skilt från sina stamfränder, mycket tidigare än under vikingatiden.

Likaledes tala ett antal gamla ordnamn ett tydliga språk om, att de gamla skandinaviska gudarna blivit dyrkade bland estlandssvenskarna. Namnet *Odinsholm* tyder på, att denna ö förmodligen i visst samband med guden Odin. Torgrundens planiner om, att guden Tor inte varit främmande för dem och benämningen *Harga* (ett bynamn på Nuckö) betyder på fornnordiska offerlund och visar, att där under den grå forntiden stätt en lund, i vilken offerats till gudarna.

Ur språkvetenskaplig synpunkt indelas samtliga svenska dialekter i två stora grupper: den västsvenska till vilken alla på den skandinaviska halvön talade dialekter räknas och den östsvenska gruppen till vilken de estlandssvenska folklän, finlandssvenska, gotländska och äländska dialekterna räknas. Språkligt så således estlandssvenskarna närmare finlandssvenskarna, gotländarna och äländarna än svenskarna på skandinaviska halvön. Varar dock slutsatsen kan dras, att dessa folk på

ett tidigt stadium skilt sig från rikssvenskarna. Detta antages som bevis på, att estlandssvenskarna inte skulle ha kommit från Sverige, utan att de skulle ha stannat kvar här i landet, då finlandssvenskar, gotländingar och äländingar föro över Östersjön och Finska viken.

Teorin om att estlandssvenskarna skulle befolkats Estlands kuster och där under vikingatiden, kan på grund av flera orsaker inte heller betraktas som sannolik. De svenska vikingarna voro, som var och en känner till, ett överbär folk. Deras vikingafärder och överbär sträckte sig ända ner till Mindre Aalen och medelhavsländerna samt till England och de bönliga ostasiatiska kusterna, varat ännu i våra dagar finns ortnamn och arkeologiska fynd, som visa, att skandinaver under alla många färdar bosatt sig där. Vikingasagor och runstenar tala ännu i våra dagar ett tydliga språk om, huru svenska vikingar med sina drakskog drogo ut i öster, huru de föro över Östersjön upp längs Finska viken och fortsatte längs med de stora floderna in i Ryssland, tvärs genom detta land ut i Sveriges havet ner till Konstantinopel och därifrån in i Medelhavet, ända ner till Egypten och andra medelhavsländer, överallt bedrivande handel med de infödda folken. Av dessa berättelser framgår det vidare, att en del vikingabörningar även bosatt sig i Spanien och enligt vad nyare tidens forskningarna kunna fastställa härstamma ännu i denna dag en hel del spanska adelsfamiljer just från dessa vikingafärder.

Av ovan sagda framgår således, att för de svenska vikingarna under deras

erövringafärder den då kända världen låg öppen. Därför är det föga troligt, att med dessa möjligheter till bosättning på bördiga kuststräckor i kulturellt högtstående länder, de i så kallat kuster ha bosatt sig på Estlands karga kuster och där, där under denna tid förhållandena för bosättning kunna tänkas ha varit helt annat än idealiska. De landområden, som under äldre tid bebotts av svenskar i Estland ha haft en mycket större utsträckning än i våra dagar. Sålunda var så gott som hela dagens befolkad med svenskar, största delen av södra och östra kuststräckorna av Öst, hela ön Moon (Muh), trakterna kring Matsalu-viken och Hapsal samt hela kuststräckan från den äldsta Finska viken ända till Baltischport och Vilma halvö.

En svensk koloniserings av sådan omfattning som här angivits måste betraktas som mycket osannolik. Det är tänkbart att en ytterst obetydlig sådan här kunnat äga rum genom att ett eller annat bältag drivit i land och bosatt sig där, men det är föga troligt, att en utvandring i större skala, som skulle ha varit ertfordrig för att befolka dessa områden, skulle ha skett från Sverige under denna tid.

Svenskarnas bosättning i Estland kan på grund av här ovan angivna fakta sannolikt anses ha skett så, att den ursprungligen skulle ha varit en liten kärvarila av den skandinaviska folkstammen som återifrån invandrat till Sverige och över Finska viken till Finland. När sedan svenska vikingar under sina färdar österut gjorde strandhugg på

Estlands kuster, träffade de där på ett folk, som kunde deras språk och med vilket de kunde samta, och på grund därav bosatte sig en och annan av dem där, varigenom den svenska folkstammen utökades, blev starkare och befolkade allt större områden i landet.

De första historiska uppgifterna om estlandssvenskarnas bosättning i Estland härstamma från mitten och slutet av 1200-talet. Då i ett brev från blakopen på Arensburg (Kuresaare) slott meddelas, att två estlandssvenska flickor blivit anställda där som tjänsteflickor, samt i Jappals stadslag år 1294, i vilken det fastställs, att svensk man erhåller samma rätt som tyskarna hade att ägva egendom i staden och att skaffa sig jord. Sådana privilegier lämnas däremot inte åt svensk kvinna och personer av estnisk nationalitet. Enligt denna lag erhålla svenskarna i Estland således samma rättigheter som tyskarna.

När sedan vikingafärderna avstannade fick den svenska befolkningen inget tillskott längre utifrån och började småningom att upplösdas med landets övriga invånare, varvid svenskarna försvunno från en hel del orter. Vidare decimerades pesten under början av 1700-talet estlandssvenskarnas antal betydligt. Efter pesten flyttade ester in från de kringliggande socknarna i de gamla svenska områdena. Några år senare, efter pestens härjningar, torde även en del svenskar från Finland ha inflyttat till Estlands svenskbygd och bosatt sig där. Likaledes skedde under den svenska tiden en invandring av svenskar till landet från Sverige.

Vad är det arbetande folks råd?

Det arbetande folks råd är statsmaktens organ för arbetarna-bönderna i den socialistiska staten.

"Det arbetande folks råd är den politiska grundvalen för Sovjetunionen. Dessa råd uppstod och förstärktes genom störtandet av godsägarnas och kapitalisternas makt samt genom införandet av proletariatets diktatur" (USSR:s Konstitution, punkt 2).

Råden uppstod för första gången under 1905 års revolution — som organ för den beväpnade resningen mot tsarismen, som den första början till den revolutionära makten. Under tiden från februari 1917 uppstod överallt, stödjande sig på 1905 års erfarenheter arbetar-, soldat- och bondedelegaternas råd. Då den Stora Socialistiska Oktoberrevolutionen utgick med seger, förvandlades råden till organ för statsmakten i världens första rike med proletärs diktatur. Råden befästade under ledning av Lenin-Stalins parti bondedemokratiens ledande från arbetarklassens sida. De samlade samman miljonerna av det arbetande folket till kamp mot utögrarna, mot Trotski-Buhharins imperialism-agenter och mot alla folkfiender med socialismens uppbyggande som mål.

"Hela makten i USSR hör till stadens och landets arbetande folk — i form av det arbetande folks delegatråd" (USSR:s Konstitution punkt 3). Valen av alla det arbetande folks delegatråd sker enligt allmän, proportionell och direkt valrätt vid hemlig röstning. Genom de delegerades råd drages hela Sovjetunionens arbetande folk med i den socialistiska statens ledning.

Det arbetande folks delegatråd stöda sig på kommunisternas och de partilösa osvickliga block, på den politiska och moraliska enhetligheten hos Sovjetunionens folk, vilken ernåtts under ledning av Lenin-Stalins parti.

Smånotiser.

900.00 ha ungskog.

Moskva. En stor utsträckning har skogsplanteringsarbetet i områden med dålig växtlighet fått — landet i Europas södra och sydvästra delar. Sedan år 1936 har det i Volgas, Donas, Dnjepr och andra floders och deras biflodernas dalar, planterats ungskog på ett område av 900.000 ha. 210.000 ha skog har planterats under år 1940. Under år 1941 ämnar man plantera skog på ett område av 311.000 ha. Det vetenskapliga Forskningsinstitutet för Skogshushållning har utarbetat 36 typer av skogskulturer för landets olika rådjur. (TASS-ETA)

K. E. Vorosjilov — 60 år

Ukraina. Nästa år likviderade han Grigorjevs uppror och ledde Ukrainas försvar mot Denikins anfall. Han ledde år 1921 bolsjevikernas X partikongress

Lenins verk i 136,5 miljoner exemplar

Moskva (TASS). Lenins verk äro inom Sovjetunionen ständigt spridda. Unionens bibliografiska institut har sammanställt de hittills erhållna uppgifterna beträffande publiceringen av Vladimir Iljitsj Lenins verk inom åren 1917—1940. På ryska har Lenins verk utkommit i 115,2 miljoner exemplar samt på andra språk i 21,5 miljoner exemplar. Överhuvudtaget uppnår Lenins verk inom loppet av de år, under vilka Sovjetordningen har varit till, en upplaga på 136,5 miljoner exemplar.

Vladimir Iljitsj Lenins verk utgivas i USSR på 74 språk: ryska, ukrainska, vitryska, aserbajdjaniska, grusinska, armeniska, kosackiska, kirgiziska, tadzjikiska, turkmeniska, usbekiska, litauiska, lettiska, estniska, karaliska, moldaviska, tatariska, basjkiriska samt flera andra språk.

Dessa ha även utgivits på många främmande språk, såsom engelska, kinesiska, bulgariska, franska, tyska, italienska, japanska, spanska m. fl.

Från år till år utkommo Lenins verk i nya upplagor. Enbart föregående år uppgick deras antal till 8,8 miljoner exemplar på 38 språk.

Särdeles utbredda äro Lenins verk "Imperialismen såsom kapitalismens högsta nivå", som utkommit i 2.369.000 exemplar på 25 språk, "Riket och revolutionen", som utkommit i 2.333.000 exemplar på 22 språk och "Vilka äro folks vännar, samt huru dessa kämpa emot socialdemokraterna", som utkommit i 2.138.000 exemplar.

Med ett tirage på nära 2 miljoner har Vladimir Iljitsj Lenins verk "Materialismen och empiriokriticismen" utkommit. Verket "Vad göra" har utkommit i 1.942.000 exemplar och "Ett steg framåt, till tillbaka", i 1.815.000 exemplar. (TASS-ETA)

representanter, som hade sänts att likvidera Kronstadupproret. Efter Sovjetunionens överbefälhavares M. V. Frunzes död har han varit Sovjetunionens överbefälhavare. Från år 1925 var han Krigs- och Marinkendens Folkkommissarie och ordförande i Krigsrevolutionens Råd. Från den 21 juni 1934 till 1940 är han USSR:s Försvars-folkkommissarie.

Som en oförsonlig kämpe för leninismen för och förde Vorosjilov en obarmhärtig kamp mot partiets och folks fiender. Under Vorosjilovs ledning har Röda Armén blivit en oövervinnlig makt. Han har för revolutionära förtjänster tilldelats två Leninordnar, fyra Röda Flaggnas ordnar, två liknande vapenordnar och tre Röda Flaggnas republikanska ordnar.

En ny typ av kolhossamhällen.

Från Krasnodar, "Truvdas" korresp. Den efter Karl Marx beämnade ordensbärande kolhosen i rådjuren Slav-jansk, ägde loka eget samhälle och kolhossmedlemmarna bodde 10—15 kilometer från varandra. Detta var ett stort hinder för produktionen och för kolhossmedlemmarnas kulturella liv.

Med stor iver började kolhossmedlemmarna uppbygga sitt samhälle. Detta skall byggas efter den typ, som var utställd på Sovjetunionens agrarutställning i avdelningen "nytt i byn". Samtidigt med bondehus uppstod farmer, förrådshus, verkstäder och andra kolhossbyggnader. Särskilt stora och vackra äro kolhossstyrelsen, affären och skolans hus. Ett stort klubbhus byggs och man har redan börjat med en parkanläggning.

Under en fjumföresenstid kort tid hanna kolhossmedlemmarna uppbygga 160 hus. De flesta av dessa ha två rum, kök, förtäring och korridor. I de nya hushållen uppträdde byggnader för personlig bostad och fjärdedel, man byggde källare, planterade fruktträd och ordnade med trädgårdar.

I mitten av det nya samhället har man anlagt en bred profilerad väg med träd på båda sidor.

Vid samhället har en kanal grävts, som försör kolhosen och dess farmer med vatten från Kuban. Med vattnet ur denna kanal befuktas 180 ha jord, som användes till risplantager.

5 miljoner rubel till permis-sion för gruvarbetare

Tuula. Nära 20.000 gruvarbetare från kolgruvan i närheten av Moskva, tillbringade sin sommar under ståtliga år i sanatorier och vilohem. Man har anslagit 5 miljoner rubel för gruvarbetarnas och deras familjers semester och hälsovård. (TASS-ETA)

Obeliken i staden Tjornovits rest till den Stalinska Konstitutions ära.

Lös
Sovjet-Estland!

Vägen slutar ner mot havet, ställvis slingrar den fram ända mot sida med sandstranden vid stranden, som vägnarna sköta. Buskarna böja sig över vägnarna, liksom vill de se ned i de djupa vägnarna och naka en hälsning till den djupblå oändligheten.

Från bergen drar en vindfläkt; det blir helt skönt regn.

Från buskarna hör jag stönanden, en människans stönanden, — ett ljud, som alltid nära skakar oss själ.

Jag böjer grenarna isär — och ser kvinnan med den gula huvudduken. Hon sitter där, stödd mot stammen av ett hasselträd. Huvudet vill kraftfullt på axeln, munnen är fruktansvärt förtärlig, de utåtriktade ögonen stirra stelnade med glämlig blick. Hon håller händerna om sitt fjätterstora liv och andas så onaturligt och hemskt, att hela livet drap ihop sig och darrar krampaktigt. Hon pressar sina händer hårt mot kroppen; ur hennes mun, i vilken stora gula vargtänder skymtar, hörs ett dovt ljud.

"Vad är det med dig? Har du fått strykt?" frågar jag och böjer mig fram över henne. Hennes nakna fötter sparka in den skrämda sanden, hennes tunga huvud gungar kraftigt fram och åter, och hon framvägar med nöd:

"Gå i väg! ... Skäms åtminstone! ... Ge dig av! ..."

Nu förstod jag, vad det var för fråga om; jag hade engång tidigare sett något liknande. Skrämd steg jag tillbaka; man

ur kvinnans mun kom ett högt, långdraget jammmerljud, från hennes ögon, som trängde ut ur sina hål, flöto stora tårar och runno utan upphåll över det av kvalen blå, avrullna ansiktet.

Jag gick igen fram till henne, stängde mitt paket, tok hennes och bleck-burken, pressade kvinnan med ryggen mot marken och försökte böja hennes knä. Men hon slog mig med händerna i ansiktet och för brösten, så att jag ryggade tillbaka. Sedan vände hon sig och kravlade sig stönande och pustande på alla fyra som en björnböna längre in bland buskarna.

Jag höörde henne gråla:

"Vilken rövar! ... en sådan satan! ..."

Hennes händer slappnade, hon föll på sidan, öppnade krampaktigt isär sina ben och tyst till igen.

Jag drog mig snabbt till minnes allt, som jag visste om denna sak och lade — så tillfälligt förbannad — kvinnan på ryggen och lyckades slutligen böja henne ben... Redan skymtade den lilla skäcken fram, som omger barnet i moderlivet.

"Håll dig stilla! Du föder starx! ..."

Jag sprang ned till stranden, kavlade upp mina armar, tvättade mina händer, skandade tillbaka till henne — och blev förtärligsläpplig.

Kvinnan verd och vände sig och drog ihop sig som ett stycke näver i siden. Hon tittade med armarna, rev upp visat gräs från marken, försökte stoppa det i munnen och strödde sig därvid

REIN ALASOO

Anteckningar från Leningrad till Moskva Zosjtjenko

Författarna är ett underligt folk. De har alltid två ansikten — detta som är han själv och detta som vi se, när vi läser hans verk.

Det var en kväll i Leningrad när nyheten, att kamrat Zosjtjenko skulle äta kvällsvard med oss gick från mun till mun. I matsalen gnor människorna fram och åter. För oss presenteras Leningrads skriftstäl-lare. Och när turen kommit till en kortväxt man, med dödsallvar över ansiktet, stoppar han sin hand i min och säger:

"Zosjtjenko".

Jag blir litet förbluffad. Inte därför, att jag plötsligt skulle känt respekten inför storheten, nej, utan därför, att jag föreställde mig något helt annat. Författaren märkte mitt tillstånd, men han trodde endast, att jag ej hört namnet.

"Zosjtjenko", upprepade han. Helt säkert har också läsaren trott, att han måste vara en skäm-tande och komisk människa. I varje fall hoppades jag på en sådan bild. Men vad är han i själva verket? En mager, inbunden människa, som ären strött silver över hjässan på. Endast i sina ögon har han en sär-egen glänsande glimt, vilken tränger fram till allt.

Underligt, i hans ansikte finns inget leende. Endast en gång under loppet av sex timmar ser jag honom helt tillbakadraget dra på munnen. Och det är då, när medlemmen av författardellegationen, den estniska skriftställaren kamrat Joh. Ruven håller sitt hälsningsanför-ande till Zosjtjenko. Han säger:

"Hos oss i Estland läser man Zosjtjenkos följeter under skratssalvor. Enbart namnet Zosjtjenko piggar upp humöret. Men nu, när vi med egna ögon ser den populära författaren, börjar jag tvivla på om jag överhuvud-taget sett en lugnare människa."

Men då ler Zosjtjenko, för första och sista gången, så vitt jag kunde se.

När man presenterade Zosjtjenko för mig, kom jag ihåg mitt möte med en annan skämtare från Moskva. Det var "Krokodilens" redaktionsmedlem Röklin, vilken i sitt görande och låtande, tal och uppförande var sådan, att man nästan utan vidare kunde säga, vid vilken redaktion mannen i fråga arbetade. Motsatsen till Zosjtjenko.

Men kanske måste det vara så — annars har man ej mer något roligt att sätta på papperet. Detta lär vara de bästa skämtarnas stora känne-tecken.

Människans födelse

2

MAXIM GORKI

Kvinnan med den gula huvudduken sat därvid vanligen tiggande, med huvudet framstutande och den stelnade blicken riktad på sin höga, havande kropp. Ibland började hon likväl plötsligt sluttat sluttat med sin djupa launliga röst. Hon fortsatte med de sorgsna, klagande orden:

Käraste min
hjärtvän i främmande land...
Aldrig mera
skall jag lycklig skåda dig...

I den sydliga nattens ogenomträngliga, kvävande varma mörker kallade dessa klagande röster till liv minnen från norrländmet med dess lösknar, brusande stormar och osynliga vargars ljud i fjärran.

Så inrynkade den skelögda kvinnan i feber. Man förde henne på en bär av segelduk till staden. Hon skingdes hit och dit och lät höra långa dragna klag-ljud, som om hon velat säga vidare sin sorgsna sång om kyrkogården och sand-kuller.

Den gula duken, som nyss då och då skymtats fram bakom buskarna, syntes ej mera.

Jag hade avslutat min måltid, läckte sorgfälligt över honungen i bleckburken med blod, snörde fast mitt knyrt och stegade, stötande med kläppen mot djupa

stenlagda stigen, långsamt efter de andra.

Jag hade hunnit fram till den smala, grå landvägstrimman. Till höger vaggade det djupblå havet; det såg ut som tusentals osynliga aniskars glitande dess yta med byrilar. De virvlade upp vita, främmande spår, vilka den fuktiga och varma, liksom en frik kvinnas andedräkt doftande vinden förde in mot stranden. En liten turkisk krigskärl seglade långsamt i riktning mot Subum. Dessa segel avskildde som vår ingenjörs kinder i Subum. Han blåste alltid ut dem så viktigt, lian lade genom önsan och hotade arbetarna även vid det, allra minsta ord de sade emot honom med polisen från sedan fortast möjligt och med synbarlig förnöjsle skickade dem på halsen. Ännu i dag gör det mig ganska gott att tänka på, att maskarna helt säkert för länge sedan ha gnagat sig ända in till hans ben.

Det är så lätt, så skönt. Det känns, som man simmade i luft. Behagliga tankar, brokiga minnen sväva i ett lyst till genom medvetandet. De likna de vita vågtopparna däruppe på havet. De skyn-da liksom dessa glitande över ytan, medan det darrare i djupet är stilla. Där glida ljusa och sviktande ungdomsöf-hoppningar som silvrade flakar på havsbotten.

Jord i ansiktet, vilket var omänskligt förvridet, med blodsprängda ögon och vild, stelnad blick. Skäcken hade redan spruckit, barnets huvud syntes; nu måste jag bota tiden hålla fast hennes ben, som rörde sig krampaktigt, jag skulle hjälpa barnet och försöka hindra modern att stoppa gräs munnen, ur vilken fruktansvärda stönanden hördes...

Vi grälade också litet på varandra, hon mellan tändarna och även jag helt sakta; hon gjorde det för smårtornas skull, helt skönt även av skamkänsla — jag av tafathet och pinande mod-känsla med henne.

"O herrel!" skriker hon till med värande röst och blitr i den bleka, med fragda besatta läppen, och samtidigt villä under trycket av smärtorna ur hennes ögon, vilka se ut som om de plötsligt blekta av solen, strida tårar, och hennes pinade kropp kastar och anor sig hit och dit.

"Ge dig då i väg, din satan! ..."

Hon försöker knu skjuta bort mig med sina svaga förvridna händer, men jag blir övertygad med henne:

"O du dumaste! Låt bara barnet bort komma till världen!"

Jag tycor förtärligt synd om henne, jag har en känsla, som fuktade hennes lävar även mina ögon. Det väcker i mitt hjärta, jag ville skrika högt — och jag skriker:

"Gör fort!"

(Forts.)

Bekymmer för livsmedlen i Europa

Födeämnesbrist i England, Frankrike, Spanien, Skandinavien och Finland. Medan Sovjetunionens folk lugnt ägnat sig åt det socialistiska uppbyggingsarbetet, medan deras industri utvecklas med jättefart och åt varje medborgare förskäras arbete och mat, stå Europas kapitalistiska stater inför ett svårt problem: lösningen av livsmedelsfrågan. Svårigheterna på livsmedelsområdet omfattar alla de kapitalistiska staterna i Europa, alltifrån Frankrike och de ännu inte i kriget inräknade staterna som Irland, Schweiz, m. fl.

Livsmedelsproblemet i England blir allt mer brännande. Tillförseln blir allt svårare på grund av det tyska ubåtskriget och den stora transporten av krigsmateriel. Utan kort får man inte köpa annat än bröd och delikatesser. Under de senaste månaderna ha kött, smör, socker och tenormerna minskat många gånger. Gräddor och hemmjök ger man endast brän och havande kvinnor. I restaurangerna och matarenas serveras endast en rikt.

Londons fackföreningsråd, som i många århundraden har representerat fackföreningen, har uppreppat gånger protesterat mot den dåliga ordningen, när man skall försä medborgarna med livsmedel och bränsle. Särskilt svår är arbetarnas ställning, ty lönen motsvarar inte alla den stora prisstegringen.

På Irland gjorde nyligen inskränkt vid säljning av mjölk. Livsmedelstransporter lider av samma svårigheter som England, ty Irland äger ingen handelsflotta, som kan transportera livsmedel från Amerika.

I Frankrike är kanske livsmedelsproblemet svårast. Matförråden äro snart slut och svårt och elände väntar de stora massorna.

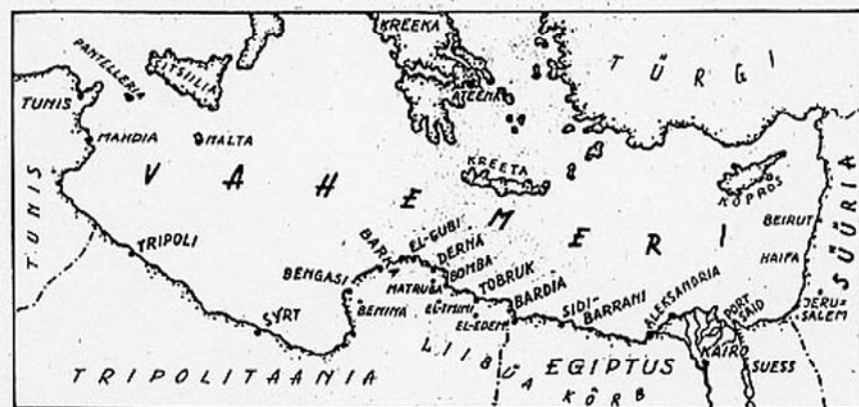
Före kriget importerade Frankrike från utlandet varje år närm 6 milj. ton födoämnen. Men f. n. kan Frankrike på grund av sjöblockaden inte importera någonting.

Folkmassorna i Frankrike storma inte statsförvaltningarna endast för livsmedels utan också för bränslematerialistiska skulder.

Aven i Marocko har man blivit tvungen att ge bröd på kort.

I Spanien blir ställningen allt mer kritisk. Om än de sista telegrammen meddelade att några tusen ton vete anlät från Amerika, så förmår detta dock inte lösa livsmedelsproblemet i Spanien. Ödeläggelsen genom inbördeskriget har ännu ett stort inflytande på Spaniens läge. Förhållandena, ty kriget förorsakade stort elände just bland den fattigare befolkningen.

Det engelska motanfallet i Nord-Afrika

Karta över krigsområdet i Nord-Afrika.

I det engelsk-italiensk-tyska kriget äger krigsskådeplatsen i Afrika rätt stor betydelse.

Genast efter inträdet i kriget försökte italienerna taga initiativet i sina händer vid krigsverksamheten i Afrika och Medelhavet. Men snart uppträdde på krigsskådeplatsen ganska stora svårigheter. Italiens geografiska läge i mitten av Medelhavet blev för Italiens flotta inget plus utan ett minus. Den engelska krigsflottan i Medelhavet, som har sina huvudbasar i Gibraltar och Alexandria, försvagade mycket den italienska krigsflottans verksamhet i Medelhavet.

Svårerna i Medelhavet visade snart, att övermakt i luften inte förskräker herraväldet på havet. Detta visade också, att behärrandet av havet beror på en stark

I Sverige får man bröd endast på kort, och det fordras även i mataren. Priset på livsmedlen har under det gångna kvartalet stigit med 30-70%.

I Danmark räcker kaffe- och kakoförråden endast till den 1 april d. t. Till denna tid får en dansk nöja sig med endast 125 gr. kaffe. Nya försäkringar av kaffe är inte att hoppas på.

Den finska livsmedelsfrågan karakteriseras i "Suomen Sosialidemokratia" genom ett brev av en arbetare, som säger, att den mot kort utgivna brödnormen inte är tillräckligt. Vidare skriver han, att det på torget och i affärerna inte finns något kött, ägg, fisk och konserver fås inte ofta.

Endast kustremsan väster om Nilen är beväkt med krigs- och gränsarméer mycket tätare befolkad. Den övriga delen är öken med endast några få oaser. Oaserna och deras föreningsvägar utstaka krigsverksamhetens gränslinje i öken.

Ökens huvudproblem är — vatten. Längs stränderna äro avståndet mellan vattenkällorna inte så stora: från Italiens Tobruk till Sidi-Barrani är det 80 mil. I Sollum och Sidi-Barrani finns det endast några få vattenkällor, och dessa vatten är ofta saltaktiga.

I öken kan man vilja och förbinda sig, endast när det är fullständigt vindstilla.

Dessa omständigheter har det engelska överbefälet förfärligt att skickligt tillgodogöra sig. Genom användandet av sina gods föreningsvägar, sammandrogo de i det rätta ögonblicket stora styrkor

vid Mersa Matruh och Sidi-Barrani samt anföll plöteligt italienerna. Den engelska armén består i detta område huvudsakligen av tankregementen, mekaniserade rytterregementen och fotfolk. Enligt de sista meddelandena hade engelsmännen i början av december sammandragit en armé på 250.000 man i Egypten. Samtidigt hade England där även 1000 flygplan och 700-800 tanks. Till antalet äro dessa styrkor lika stora som Italiens styrkor i Libyen, men de voro bättre utrustade samt understöddes i sina operationer av krigsflottan.

Italiens tränga ställning i Medelhavet var orsaken till att det den 28 oktober började krig med Grekland för att i Östra Medelhavet få baser för sin flotta.

Det råder inget tvivel om, att Italiens överbefäl trodde, att kriget med Grekland skulle bli lättare än det i verkligheten blev. I stället för att genom blixtrkrig bryta Grekland, kastades de italienska trupperna tillbaka in i Albanien. Den engelska krigsflottan blev ännu viktigare i Östra Medelhavet, genom att den fick baser på de grekiska öarna och halvöarna.

Med anledning av Italiens kritiska ställning på den albanska fronten, beslöt det engelska överbefälet att göra ett avgörande slag mot alla Italiens positioner i Afrika. Det första objektet blev Libyen och det samlade England trupper. Förberedelser till detta motanfall började engelsmännen redan för länge sen, men anfallet började den 9 december. Det

anfäll som engelsmännen började den 9 december, gav genast stora resultat. Den 15 december återerövrade de Sollum. Detta betydde likviderandet av alla Italiens framgångar i början av kriget.

Efter det första slaget retirerade de italienska trupperna i två avdelningar in i Libyen — den ena med Tobruk som mål medan den andra isolerades i fästningen Bardia. I den andra gruppen fanns det inte mindre än tre reguljära infanteridivisioner.

De trupper, som i slutet av december hade dragit sig tillbaka till Tobruk, gjorde inget försök att samarbeta med eller understöda de trupper, som hade omringats i Bardia av engelsmännen. Engelsmännen förberedde sig för att erövra fästningen med stormanfall. Stormanfallet började natten till den 3 januari. Med understöd av tanks, flygplan och krigsflottan genombröt de australiska trupperna italiensarnas försvarslinje. Den 5 januari erövrade engelsmännen Bardia och dess garnison tillfångatogs.

Med krigsverksamheten mot Bardia utvecklade engelsmännen samtidigt även ett hårt tryck mot Tobruk, som ligger 120-140 mil väster om Bardia. Tobruk är Italiens bästa hamn i Libyen och den var Italiens starkaste fästning i öst. Enligt de sista telegrammen har Tobruk redan erövrats av engelsmännen och även Derna, som ligger omkring 200 mil väster om Tobruk, har fallit.

Det råder inget tvivel om, att Tobruks fall har ett mycket stort inflytande på den fortsatta krigsverksamheten i Egypten. Den italienska armén bestod före engelsmännens anfall av omkring 250.000 man. Den engelska armén var ungefär lika stor som Italiens. Italien hade enligt engelska uppgifter av sin armé förlorat 100.000 man före Tobruks fall; de engelska förlusterna voro — tio gånger mindre.

På sista tiden har Italiens ställning förbättrats därigenom att Tyskland till dess hjälp skickat en flygkår. Den 10 januari anföll tyska flygplan av denna kår för första gången engelska krigsfartyg i Medelhavet.

De sista händelserna visa, att engelsmännen aktivt förbereda sig för erövrande av Italiens besittningar i Öst-Afrika. De italienska tidningarna meddelade redan sammandragning av engelska trupper i Sudan och Kenia, vilka gränsa till Abyssinien.

Allt detta talar om den afrikanska krigsskådeplatsens stora betydelse och engelsmännens försök att så fort som möjligt avsluta kriget i Afrika och sammangräpa alla sina styrkor till krigsskådeplatsen i Europa.

Översikt över det politiska läget i Europa

Om man frågar en outlandsvan, vilken fråga det är, som han är mest intresserad av, så får man höra att en av de för honom mest intressanta frågorna är det utrikespolitiska läget. Nödan anför jag utdrag ur ett föredrag, som skulle hållas föregående söndag i Hörsalen, Birka och Söndag, men på grund av dåliga väderförhållanden måste borttå.

Ängående de senaste veckornas krigsverksamhet mellan Tyskland och England är att nämna, att efter en tids tystnad i kriget ett större bombardering av tyskarna företogs den 30 januari, då London var utsatt för 4 timmars bombardement. Dessutom ha tyskarna bombarderat industricentra i Östra England och gjort enastaka bombanfall mot mel-loröta Skottland. England å sin sida har svarat med att anfälla krigshamnen Wilhelmshaven och enligt ett meddelande av den chiliska konsulen i Hamburg ha engelsmännen hållit staden Hamburg under bombardement nästan varje dag.

Efter processen meddelanden de senaste dagarna, antar man, att Tyskland inom närmaste tid kommer företa en nyckning i England. Så skriver den amerikanska tidningen "New-York Times" enligt meddelanden från Vichy i Frankrike, att enligt observatörernas mening man kan vänta tyskarnas invasion i februari månad. Även från Holland ankomna människor tala om tyskarnas stora förberedelser. Den ledande italienska tidningen "Popolo d'Italia" skrev i en förklarande artikel om Tobruks fall, att Italien och Tyskland förbereder sig att inom den närmaste ti-

europiska världen, som lever i det tjugonde århundradet, är en generation som av det trusnade och döende samhällsbygget har drivits ut i ett krig som inte är vårt verk, ty vi önskar blott fred och har inga tvistigheter med arbetarna i andra länder. Vi tillhöra en generation som försäkrar och leder under arbetslöshet och underkänning, elände och osäkerhet, fastän en förfärlig användning av de moderna produktionsmedlen skulle kunna göra oss alla fria och lyckliga. De demokratiska rättighetererna måste utvecklas. Penningmassornas makt måste brytas. Det får inte finnas någonting, som binder regeringen vid finans, industri, och arbetslöshetens insatser. Man måste ha möjlighet att tala och skriva fritt, utan fara för sin frihet och utan att behöva riskera sitt arbete.

Indien och koloniala folk måste befrias. Indien och koloniala folk måste erhålla möjlighet att själva bestämma över sitt öde. Vi kan inte vara fria så länge vi förtrycker andra folk.

Vår politisk önskan är, att vi erbjuda motståndsrörelserna folk fred utan annexion, utan krigsskadeersättning, varvid alla folk erhåller möjlighet att själva bestämma sitt öde.

Englands folk kan sluta en rättvis fred. Vi vet, att om det tyska folket befrias från den fruktan, vilken har sin orsak i de förklarande som avgetts av våra imperialistiska propagandister, nämligen att Tyskland om det bögesas skäl, sönderstyckas, förnedras och förtryckas, så kommer det inte längre att vilja kämpa för främmande mål eller att lida för dessa.

Sådana nödropp och anklagelser släpper man sällan i pressen. Men det är på nackdel av alla dessa mödor som var sagt. Vilka obekräftade tragedier det händer i de krigförande länderna, det kan man bara tro bäst av dem som själva sett och genomlevat detta. Vi kan vara lyckliga att vi har uteblivit från dessa mödor...

Hur men i England tänker möta tyskarna, får vi en bild av genom Churchill tal.

England är tillräckligt rustat mot invasion, men lidande och prövningar försädr folket, säger Churchill. Man har att vänta många månaders bombardering av våra städer och industridistrikter utan att kunna svara med samma mykt. Vi har att vänta lidanden och prövningar. Jag är icke en av dem som påstår att denna vägar ligger framför oss eller att vi under detta år skall uppleva fruktansvärda ögonblick, men jag har inget tvivel om hur det skall sluta.

Churchill framhöll, att Storbritannien nu på sin 6 har en maktig armé. Länga alla kuster finna kraftigt befästa försvarsanläggningar, vilka utrustade med manakop och där bakom finna stora likt förliga arméstyrkor i stånd att möta och slå tillbaka varje inkräktare som tillfälligt kunnat få fotfäste på brittisk mark. Churchill trodde dock, att det vore orätt att i sitt medvetande helt trycka möjligheten av en invasion och man borde inte glömma att säkerheten är beroende av ständig vaktsamhet.

Den brittiska offensiven i Orienten har lyckats över förväntan och det faktum att de brittiska öarna kunnat hålla

eländ och att situationen i Egypten och Libyen omkastats såde han var av största betydelse i krigshistorien. Man anslår att man i England nu kunde se fram mot farorna under 1941 i ett mycket fördelaktigare läge än för 6-8 månader sedan. I ett annat tal i underhuset har Churchill förklarat med vilka styrkor man ännu motta tyska öarna och även vilka offer av människoliv man hittills lidit.

Medräknas hemvärnet har vi omkring 4 miljoner soldater i vapen, vilka skulle komma att göra sin insats vid försvaret av våra hem. Storleken av armén, som skulle kunna sättas på fältet och överföras till andra sidan haven i form av militära enheter, beror på olika faktorer, främst av det tonnage, som står till vårt förfogande i ett givet ögonblick.

Det är verkligen egendomligt att efter 16 månaders krig mellan stora stater, som är utrustade med de mest dödsbringande vapen, icke mer än 60.000 britter, däruv hälften civila, omkommit som följd av fiendens aktion. Detta är en fruktansvärd siffra, men den är betydligt mindre än antalet för offer under ett enda långt slag på västfronten 1916-1917 och 1918. Denna siffra får man ta som engelsk offert.

Dessa siffror visar hur många människoliv man ger till spillo för det imperialistiska kriget i ett enda land. Men vi alla vet, att det kommer ännu flera tusenden att gå denna väg, innan dessa historiska händelser har allt sluttat...